

Balkanlar'ın Puslu Havaları Ve

– GalipSERTEL · 18 Aralık 2010

Prof. Dr. İnci Engün'ün yayına hazırlayıp Doğan Kitapçılık A.Ş. tarafından 2004 yılı baskısı, Yedi Meşale topluluğu kurucularından Kenan Hulusi Koray'ın "Osmanoflar" romanı ile Balkanlar'ın o mâkus talihi bir daha çalkalandı acı hatırlarımda... "Moskof gelecekmış,laftır o" diyerek, tarihin olayları seyrinde elpençe divan durup göklerden imdat dileyen bizler, sakın Tuna gibi akıp giden zamanı oyalarken, şunun şurasında birkaç yüzyıldır Balkanlar'da yaşanan ve halâ devam eden "etnik temizliğin", "arındırmanın", sürgünlerin, göçlerin nedenlerini yenibaştan keşfeder gibi oluyorum "Osmanoflar" romanını okudukça...

Bir Osmanlı korkusu ve telâşi içinde, Batı Avrupa hristiyan devletlerinin 1670 yıllarında oluşturduğu "Kutsal Birlik'in" bir uzantısı olsa gerek, şurada Balkanlar'da Türk-Müslüman varlığının izlerini biteviye silme cabalarına karşı var gücüyle direnen Karnabad'(Karnobad) lı bir Osmanoflar ailesinin dramıdır bu roman... Sadece onların değil, şanlı bir geçmişi olan Balkan Türkler'inin, Müslümanlar'ının ebedi trajesidir... "Aşağı Balkanlar'da Osmanoflar henüz ayakta duruyorlar" diyor romanın kahramanlarından Halil Osmanof... Eeveet ayaktadırlar hep daha,ama nasıl,neyin pahasına,hangi güçle? Halil Osmanof'un cevabı gecikmiyor: "Silâh ve para." Romanın bir diğer kahramanı Rusya'da eğitim görmüş, Bulgar muallimi sıfatıyla Karnabad kasabasına gelen ve çiftlik sahibi Osmanoflarca, ailenin bir efradı kadar ilgi ve kabul gören, aslında haricden talimatlarla hareket eden, azgın bir komitacı olan Petre Grigorof ise Bulgar köylülerini kışkırtarak: "Osmanoflar'a karşı hazır mısınız?... Bulgaristan'da yaşamak isteyen Bulgarlar silâhını temizlemeyi bilmelidirler..." diyor ve devam ediyor: "Osmanoflar'ın oturduğu yerlerden bir yol geçecek, her şey silinecek, hiçbir şey hatırlanmamalıdır." Ya insaf!... Osmanlı'nın hatırası bile tahamülsüzlükler nedeni oluyor... Osmanoflar bir ad benzerliğinden çok öte Osmanlı'yi çağrıştırmakta, yani Osmanlı'dan bir iz kalmamalı... Ne hazindir ki 1904 yıllarında Aşağı Balkanlar'ın puslu havalara saçılan bu şerlik tohumları, yazarın önsezişli bir kehaneti gibi 80 yıl sonra,aynı topraklarda, aynı kahramanların torunları dünyasında, 1985'de soykırıma dönüşecek... Bulgaristan Türkleri'ne, Bulgaristan Müslümanları'na "soya dönüş" safsatası adıyla uygulanan, yirminci asrın yüzkarası o kanlı maceraya, Komünist hükmetlerin emriyle gıdıklanmış bir faşizan isteriyle, emeksever Bulgar halkı da, Bulgar ordusu da seferber olup, ortak edilecek, suç kompleksi kitleleşip paylaşılacak... Ve yüzbinlerce Türk'ün, yatağından taşmış başıboş seller gibi Anadolu'ya göç akını başlayacak... Hür Dünya, Avrupa, Vatikan seyirci kalacak, var ise, tarihin yüzü utançtan kızaracak... Evet,Osmanoflar'dan iz kalmamalı... Halbuki romandaki Osmanoflar ailesi, iki yüz yıldır Deli Kamçı (Luda Kamçıya) ırmağının yalayıp geçtiği yerlerin ender doğasına gönül bağlamış, yaratıcı bir Osmanlı ruhunun vefakârlığı, cefakârlığı ile buraları mamur etmiş, yöre halkına, hristiyan, müslüman demeden, aş, iş huzur sağlamış... Ta ki, "özel bir görevle" Moskova'dan gelen keşiş (papaz) Velkof'un Karnabad kasabasını kuşbakışı avucu içine alan bir tepede manastır inşaatının başlamasına kadar... Manastırdan yayılan çan seslerine isyancıların tüfek seslerinin karışması ile bozulacak bir ebedi sükût, bir "osmanlı barışı"... İşte böyle bir ortamda romanın kahramanları, bir yanda Osmanoflar (Ahmet, Yusuf, Halil, Zehra, Gülsüm), öte yanda (Yuvanna Mihailoviç, papaz Aleksiyeviç, komityacı Petre Grigorov, Velkov) ne kadar da çırpınsalar, kaderi

dış mihraklarca belirlenen,Balkan halkları arasında ötekileştirmeyi biçimlendirerek, kin, nifak tohumları serpen o dış güçler varoldukça, Aşağı Balkanlar'ın puslu havalarında silâhlar susmayacak... Adı geçen kahramanlar arasındaki ilişkiler zincirinin neticesi Karnabad kasabasında gelişen olaylar bu gizemli romanın dokusunu oluşturacak ve... Ve Balkanlar'da doğup ezan, çan seslerinin barışıp kucaklaştığı yerlerin efsunlu havasında büyüüp yetişen, ama bir gün gözyaşları içinde yersiz yurtsuz edilenlerin veya edileceklerin ibret verici bir öyküsüdür Kenan Hulusi Koray'ın " Osmanoflar" romanı.... Galip Sertel